

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

HE-soteuudistus HE 241/2020 vp

Sivistysvaliokunta 16.2.2021

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua

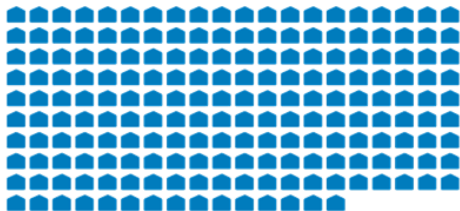

Uusi hyvinvointialuerakenne 1.1.2023

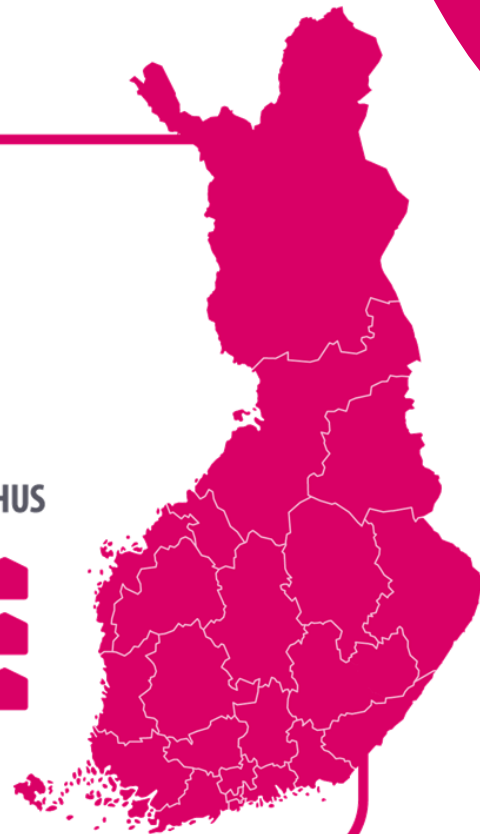
195

sosiaali- ja terveydenhuollon
organisaatiota
22 pelastuslaitosta

21+1

Hyvinvointialuetta
+ Helsingin kaupunki ja HUS

Soten ja pelastustoimen työnjako 1.1.2023

Valtio

- rahoitus
- ohjaus

21+1
soten ja pelan
järjestämisvastuu
+ HUS

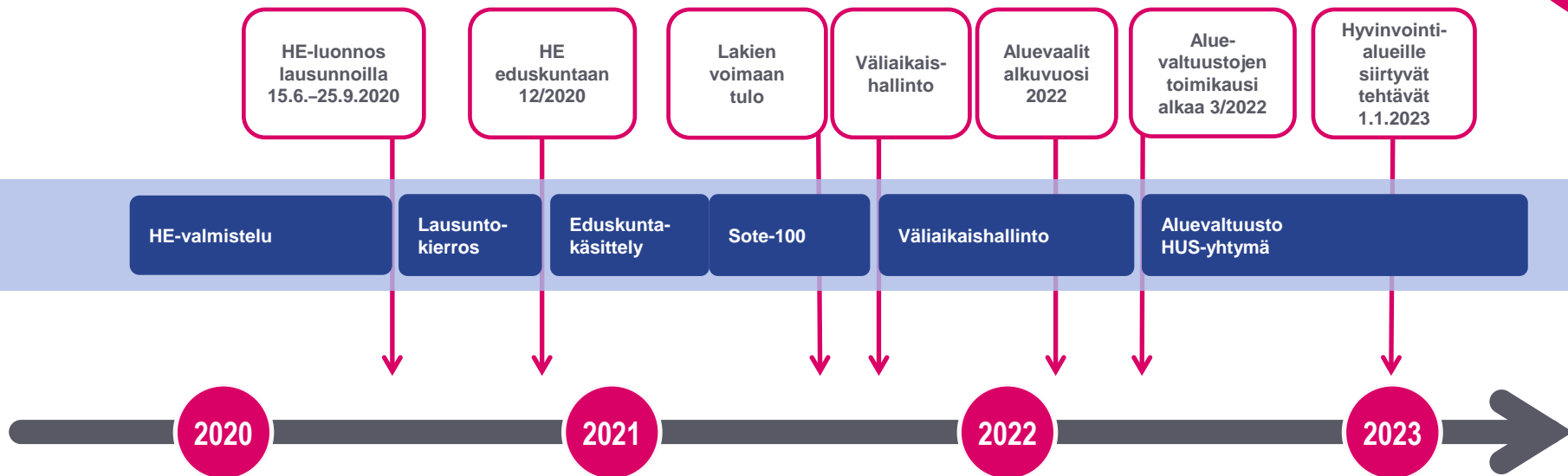
5
yhteistyöaluetta
työnjako erityistason
palveluissa

Julkiset palvelut vahvassa roolissa
Yksityiset ja kolmas sektori täydentävät

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Palvelujen
kehittäminen

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakenneuudistusta koskevat kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Sote-uudistus

**Sivistysvaliokunnan
toimialan kannalta
keskeisiä hallituksen
esityksen säännöksiä**

Sote-uudistus

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

- Opiskeluhuollon palvelut koottaisiin yhden järjestäjän vastuulle, jolloin myös opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisvastuu siirtyisi kunnilta hyvinvointialueille.
- Palvelujen säilyminen oppilaitoksissa turvattaisiin lailla (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 §, TervHL 17 a §, SHL 27 c §):
 - Hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut ensisijaisesti oppilaitoksessa. Koulutuksen järjestäjän on tarjottava hyvinvointialueen käyttöön tarkoitukseen soveltuvat tilat.
 - Jos koulutuksen järjestäjän ei ole mahdollista tarjota tarkoitukseen soveltuvia tiloja oppilaitoksesta, hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut koulutuksen järjestäjän tarjoamissa oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla tarkoitukseen soveltuvilla tiloilla.
 - Jos valtio tai yksityinen koulutuksen järjestäjä järjestää palvelut omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan, sen on järjestettävä ne vastaavalla tavalla.
- Palvelujen sisältö ei muutu – koostuu edelleen sekä yhteisöllisestä että yksilökohtaisesta työstä.
- Mm. hyvinvointialueen ja kunnan välisestä yhteistyöstä opiskeluhuollon järjestämisessä sekä oppilas- ja opiskelijakohtaisesta kirjaamisesta, tietojen rekisterinpidosta ja tietojen luovutuksesta on tarkoitus antaa täsmentäviä säännöksiä erillisellä hallituksen esityksellä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (sote-järjestämislaki 6 ja 7 §)

- Kunnalla, hyvinvointialueella ja Uudellamaalla HUS-yhtymällä on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tehtävä kytkeytyy kunkin muihin lakisääteisiin tehtäviin.
- Kunnan, hyvinvointialueen ja Uudellamaalla HUS-yhtymän on tehtävä yhteistyötä hytessä:
 - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
 - alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on laadittava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (väestön hyvinvointi, terveys, niihin vaikuttavat tekijät, toteutetut toimenpiteet) valtuustokausittain:
 - Kunkin hyvinvointialueen alueen kunnan on toimitettava hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa hyvinvointialueelle ja Uudellamaalla myös HUS-yhtymälle.
 - Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa yhteistyössä alueensa kuntien ja Uudellamaalla myös HUS-yhtymän kanssa.
- Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien ja Uudellamaalla HUS-yhtymän sekä muiden em. toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Hyvinvointialueen ja muiden palvelujen järjestäjien yhteistyö, palveluiden yhteensovittaminen

- Hyvinvointialueen on osaltaan yhteensovitettava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujaan kunnallisten ja valtion palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujensa yhteensovittamista muiden toimijoiden (esim. järjestöt) palvelujen kanssa (sote-järjestämislaki 10 §).
- Aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (laki hyvinvointialueesta 32 §).
 - Jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja.
- Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain niiden tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta (laki hyvinvointialueesta 14 §).

Hyvinvointialueen ja muiden palvelujen järjestäjien yhteistyö, palvelujen yhteensovittaminen

- Yhteistyövelvoitteista ja –rakenteista voi olla erityissääntelyä eri alojen (substanssi)lainsäädännössä, esim. opiskeluhuollon osalta terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki.
- Osana valtioneuvoston nelivuositain vahvistamia sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia strategisia tavoitteita vahvistetaan tavoitteet mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä hyvinvointialueiden, kuntien ja muiden toimijoiden väliselle tätä koskevalle yhteistyölle (sote-järjestämislaki 22 §).
- STM:n ja VM:n yhdessä kunkin hyvinvointialueen kanssa vuosittain käymissä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevissa ohjausneuvotteluissa seurataan, arvioidaan ja ohjataan mm. hyvinvointialueen yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa (sote-järjestämislaki 24 §).

Sosiaali- ja terveydenhuollon TKI & O -toiminta

- Hyvinvointialue vastaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.
 - Lisäksi hyvinvointialue koordinoi ja ohjaa palvelutuotannossa tapahtuvaa integroitua kehittämistyötä sekä tukee kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvässä kehittämistyössä.
- Hyvinvointialue osallistuu kansalliseen ja alueelliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ja toimii yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa.
- Hyvinvointialueen on tehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamis- ja työvoimatarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa sekä muiden koulutusviranomaisten, työhallinnon ja maakuntien liittojen kanssa.
- Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on sovittava yhteistyösopimuksessaan yhteistyöstä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa.
 - Sopimusta valmisteltaessa on kuultava alan koulutusta koulutusta antavia yliopistoja ja ammattikorkeakouluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon TKI & O -toiminta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattitaidon ylläpidosta (täydennyskoulutus) säädettäisiin nykytilaa vastaavasti: Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että henkilöstö, mukaan lukien sen yksityisen palveluntuottajan palveluksessa oleva henkilöstö, jolta hyvinvointialue hankkii palveluja, osallistuu riittävästi oman alansa täydennyskoulutukseen.
- Sosiaalialan osaamiskeskuksista annettuun lakiin sekä terveydenhuoltolain TKI-toimintaa koskeviin säännöksiin tehtäisiin tarvittavat tekniset muutokset ns. Sote100 –HE:llä.
- Sote-järjestämislainsäädännössä ei säädettäisi tässä vaiheessa valtion tutkimus- ja koulutuskorvauksista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden käyttämisestä alan koulutus- ja tutkimustoimintaan.
 - Säännökset jäisivät terveydenhuoltolakiin ja sosiaalihuoltolakiin/vanhaan sosiaalihuoltolakiin ja niiden uudistamistarpeet arvioidaan erikseen.
- Lisäksi erillisessä valmistelussa selvitetään tarpeita ja mahdollisuuksia
 - kehittää kokonaisuutena koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rakenteita, ohjausta sekä rahoitusta koskevaa sääntelyä
 - tarkentaa yliopistollisia sairaaloita koskevaa sääntelyä (esim. yhteistyö lääketieteellistä koulutusta antavien yliopistojen kanssa).

Sivistysvaliokunnan toimialan kannalta keskeisiä hallituksen esityksen vaikutusarvioita

Sote-uudistus

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö lasten ja nuorten palveluissa

Lähes kaikki lapset ja nuoret olisivat sekä kunnan opetustoimen palvelujen (varhaiskasvatus, perusopetus, toinen aste) että hyvinvointialueen sote-palvelujen (neuvola, opiskeluhuolto) piirissä.

- Uudistuksen myötä nykyiset kunnan toimialojen väliset yhteistyörakenteet ja –käytännöt olisi korvattava kunnan ja hyvinvointialueen välisillä rakenteilla ja -käytännöillä
- Muutokset kohdistuisivat erityisesti yhteistyön hallinnollisiin rakenteisiin, tiedonvaihdon varmistamiseen ja myös palvelujen yhteensovittamiseen
- Opetustoimen ja sote-palvelujen väliseen vakiintuneeseen yhteistyöhön (esim. neuvola ja varhaiskasvatus) asiakasrajapinnassa tuskin tulisi muutoksia
- Kunnan vastuulle jäävien nuorten palvelujen tuominen tiiviimpään tavoitteelliseen yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa olisi tärkeää

Opiskeluhuollon palvelujen kokoaminen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle

- Opiskeluhuollon palvelut säilyisivät kouluilla ja oppilaitoksissa kuten aiemminkin
- Yhteisöllinen työ kouluilla ja oppilaitoksissa jatkuisi kuten aiemminkin
- Oppilaiden ja opiskelijoiden tuen ja avunsaanti paranisi:
 - Oppilaiden ja opiskelijoiden tuen saanti olisi saumattomampaa, kun opiskeluhuollon palveluja ja työnjakoa kehitettäisiin kokonaisuutena
 - Tukea tarvitsevien oppilaiden ja opiskelijoiden palveluketjut olisivat sujuvampia, kun kuraattorien ja psykologien yhteys sosiaali- ja terveydenhuollon muihin palveluihin tiivistyisi
 - Tiedonkulkua opiskeluhuollon palvelujen sisällä olisi mahdollista edistää, kun kaikki opiskeluhuollon palvelujen ammattiryhmät olisivat saman rekisterinpitäjän alaisuudessa
 - Erityisesti pienten kuntien opiskeluhuollon työntekijöiden ammatillinen tuki vahvistuisi ja varmistuisi hyvinvointialueen isommissa yksiköissä. Tämä todennäköisesti parantaisi työntekijöiden saatavuutta
 - Hyvinvointialueella olisi yksittäisiä kuntia parempi mahdollisuus kohdentaa resursseja tarpeen mukaisesti
 - Nykyiset kuraattori- ja psykologityön kirjaamisen, tietojen säilyttämisen ja luovuttamisen kirjavat käytännöt selkeytyisivät ja ongelmatilanteet vähenisivät, kun hyvinvointialueet huolehtisivat asianmukaisista asiakas- ja potilastietojärjestelmistä sote-palvelujen yhteydessä. Tämä parantaisi oppilaiden ja opiskelijoiden sekä työntekijöiden oikeusturvaa.
- Oppilaiden ja opiskelijoiden yhdenvertaisuus paranisi, kun opiskeluhuollon palvelujen laatu, sisällöt ja saatavuus kehittyisivät ja yhdenmukaistuisivat 21+1 hyvinvointialueen alaisuudessa

Kiitos

Titteli Etunimi Sukunimi

Sote-uudistus